श्रीजुष्टः पञ्चमीं स्कन्दस्तस्माच्छ्रीपञ्चमी स्मृता। षष्ठ्या कृतार्थोऽभूद्यस्मात्तस्मात् षष्ठी महातिथिः।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि मार्कण्डेयसमास्यापर्व्वणि स्कन्दोपाख्याने अष्टाविंशत्यधिकद्विशतोऽध्यायः ॥ २२८ ॥

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ श्रिया जुष्टं महासेनं देवसेनापतिं कृतं। सप्तर्षिपत्न्यः षड्देव्यस्तत्सकाशमथागमन्।

ऋषिभिः संपरित्यक्ता धर्म्मयुक्ता महाव्रताः। द्रुतमागम्य चोचुस्ता देवसेनापतिं प्रभुं। १४४५५

वयं पुत्र परित्यक्ता भर्त्तृभिर्देवसम्मितैः। अकारणाद्रुषा तैस्तु पुण्यस्थानात् परिच्युताः।

अस्माभिः किल जातस्त्वमिति केनाप्युदाहृतं। तत्सत्यमेतत् संश्रुत्य तस्मान्नस्त्रातुमर्हसि।

अक्षयश्च भवेत् स्वर्गस्त्वत्प्रसादाद्धि नः प्रभो। त्वां पुत्रञ्चाप्यभीप्सामः कृत्वैतदनृणो भव।

॥ स्कन्द उवाच ॥ मातरो हि भवत्यो मे सुतो वोऽहमनिन्दिताः। यद्वापीच्छत तत्सर्व्वं संभविष्यति वस्तथा।

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ विवक्षन्तं ततः शक्रं किङ्कार्य्यमिति सोऽब्रवीत्। उक्तः स्कन्देन ब्रूहीति सोऽब्रवीद्वासवस्ततः। १४४६०

अभिजित् स्पर्द्धमाना तु रोहिण्याः कन्यसी स्वसा। इच्छन्ती ज्येष्ठतां देवी तपस्तप्तुं वनङ्गता।

तत्र मूढोऽस्मि भद्रन्ते नक्षत्रं गगनाच्युतं। कालन्त्विमं परं स्कन्द ब्रह्मणा सह चिन्तय।

धनिष्ठादिस्तथाकालो ब्रह्मणा परिकल्पितः। रोहिणीह्यभवत् पूर्व्वमेवं संख्या समाऽभवत्।

एवमुक्तेन शक्रेण त्रिदिवं कृत्तिका गता। नक्षत्रं सप्तशीर्षाभं भाति तद्वह्निदैवतं।

विनता चाब्रवीत् स्कन्दं मम त्वं पिण्डदः सुतः। इच्छामि नित्यमेवाहं त्वया पुत्र सहासितुं। १४४६५

॥ स्कन्द उवाच ॥ एवमस्तु नमस्तेऽस्तु पुत्रस्नेहात् प्रशाधि मां। स्नुषया पूज्यमाना वै देवि वत्स्यसि नित्यदा ॥

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ अथ मातृगणः सर्व्वः स्कन्दं वचनमब्रवीत्। वयं सर्व्वस्य लोकस्य मातरः कविभिः स्तुताः।

इच्छामो मातरस्तुभ्यं भवितुं पूजयस्व नः ॥ स्कन्द उवाच ॥ मातरो हि भवत्यो मे भवतीनामहं सुतः।

उच्यतां यन्मया कार्य्यं भवतीनामथेप्सितं ॥ मातर ऊचुः ॥ यास्तु ता मातरः पूर्व्वं लोकस्यास्य प्रकल्पिताः।

अस्माकन्तु भवेत् स्थानं तासाञ्चैव न तद्भवेत्। भवेम पूज्या लोकस्य न ताः पूज्याः सुरर्षभ। १४४७०

प्रजास्माकं हृतास्ताभिस्तत्कृते ताः प्रयच्छ नः ॥ स्कन्दउवाच ॥ दत्ताः प्रजा न ताः शक्या भवतीभिर्निषेवितुं।

अन्यां वः कां प्रयच्छामि प्रजां यां मनसेच्छथ ॥ मातर ऊचुः ॥ इच्छाम तासां मातॄणां प्रजा भोक्तुं प्रयच्छ नः।

त्वया सह पृथग्भूता ये च तासामथेश्वराः ॥ स्कन्द उवाच ॥ प्रजा वो दद्मि कष्टन्तु भवतीभिरुदाहृतं।

परिरक्षत भद्रं वः प्रजाः साधु नमस्कृताः ॥ मातर ऊचुः ॥ परिरक्षाम भद्रन्ते प्रजाः स्कन्द यथेच्छसि।

त्वया नो रोचते स्कन्द सहवासश्चिरं प्रभो ॥ स्कन्द उवाच ॥ यावत् षोडशवर्षाणि भवन्ति तरुणाः प्रजाः। १४४७५

प्रबाधत मनुष्याणां तावद्रूपैः पृथग्विधैः। अहञ्च वः प्रदास्यामि रौद्रमात्मानमव्ययं।

परमं तेन सहिताः सुखं वत्स्यथ पूजिताः ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ततः शरीरात् स्कन्दस्य पुरुषः पावकप्रभः।

भोक्तुं प्रजाः स मर्त्यानां निष्पपात महाप्रभुः। अपतत् सहसा भूमौ विसंज्ञोऽथ क्षुधाऽर्द्दितः।

स्कन्देन सोऽभ्यनुज्ञातो रौद्ररूपोऽभवद्ग्रहः। स्कन्दापस्मारमित्याहुर्ग्रहन्तं द्विजसत्तमाः।

विनता तु महारौद्रा कथ्यते शकुनिग्रहः। पूतनां राक्षसीं प्राहुस्तं विद्यात् पूतनाग्रहं। १४४८०

कष्टा दारुणरूपेण घोररूपा निशाचरी। पिशाची दारुणाकारा कथ्यते शीतपूतना।